

Idiopatické střevní záněty – současný stav v České republice a budoucí perspektivy

Václav Štěpánek¹, Martin Bortlík^{1, 2, 3, 4}

¹Gastroenterologické oddělení, Nemocnice České Budějovice

²Interní klinika 1. LF UK a Ústřední vojenské nemocnice, Praha

³Farmakologický ústav 1. LF UK, Praha

⁴Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice

Crohnova choroba a ulcerózní kolitida jsou chronická zánětlivá onemocnění (IBD), jejichž výskyt v naší populaci stále narůstá. Česká republika patří k zemím s vysokou prevalencí IBD blížící se hodnotě 1 %. Základem terapie obou nemocí je medikamentózní léčba zahrnující konvenční léčiva a léky cílené – biologika a malé molekuly. Cílená terapie je efektivnější a bezpečnější léčebný nástroj a měla by být preferována u pacientů se středně a vysoce aktivní nebo závažnou formou nemoci. V České republice jsou pacienti s IBD léčení cílenou terapií dlouhodobě sledováni v registru CREdIT. Jejich podíl na celé populaci nemocných je však ve srovnání s většinou vyspělých evropských zemí nízký. Vysoký je naopak podíl pacientů léčených dlouhodobě systémovými kortikosteroidy a také pacientů s Crohnovou chorobou léčených mesalazinem. Současné výsledky terapie IBD je možno zlepšit zahájením cílené léčby v časně fázi choroby.

Klíčová slova: idiopatické střevní záněty, Crohnova choroba, ulcerózní kolitida, cílená terapie.

Inflammatory bowel diseases – current situation in the Czech Republic and future perspectives

Crohn's disease and ulcerative colitis belong to chronic inflammatory conditions (IBD) with increasing prevalence. In the Czech Republic, the current prevalence reaches 1%. Both conditions require long-term medical therapy that consists of conventional and advanced drugs (biologics and small molecules). Advanced therapy is more effective and safer compared to conventional drugs and should be preferred in patients with moderate to severe disease. In the Czech Republic, IBD patients with advanced drugs are enrolled into the registry called CREdIT. The proportion of such patients is, however, low compared to most developed countries in the Europe. On the other hand, the proportion of patient on long-term systemic steroids is too high, so is the proportion of Crohn's disease patients treated with aminosalicylates. Therapeutic outcomes in IBD patients can be improved by early initiation of advanced therapy.

Key words: inflammatory bowel disease, Crohn's disease, ulcerative colitis, advanced therapy.

Úvod

Idiopatické střevní záněty (IBD), mezi něž řadíme Crohnovu chorobu (CD) a ulcerózní kolitidu (UC), patří mezi zánětlivá onemocnění trávicí trubice se širokým spektrem projevů střevních i mimostřevních. Jejich společnou charakteristikou je komplexní etiopatogeneze, chronický a špatně předvídatelný průběh a celosvětově rostoucí počet pacientů.

Česká republika patří v současné době k zemím s vysokou prevalencí, která se blíží hodnotě 1 % (1). Základem léčby IBD je medikamentózní terapie, která doznala zásadních změn v posledních dvou dekadách. Klíčovým nástrojem se v současné době stala léčba zahrnující biologika (monoklonální protilátky) a malé molekuly, souhrnně označovaná termínem cílená (ev. inovativní, pokročilá) léčba. Cílená terapie IBD je